

Дело C-330/24

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

6 май 2024 г.

Запитваща юрисдикция:

Nejvyšší správní soud (Чешка република)

Дата на акта за преюдициално запитване:

25 април 2024 г.

Жалбоподател:

Celní jednatelství Zelinka s. r. o.

Отвeтник:

Generální ředitelství cel

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд, Чешка република) [...] по дело между жалбоподателя: **Celní jednatelství Zelinka s. r. o.**, [...] и ответника: **Generální ředitelství cel** (Главна дирекция „Митници“), [...] с предмет жалба срещу решението на ответника от 21 ноември 2022 г., в производство по касационна жалба на жалбоподателя срещу решение на Městský soud v Praze (Градски съд Прага, Чешка република) от 13 юли 2023 г., № 10 Af 2/2023-57,

определи:

I. Отправя до Съда на Европейския съюз следния преюдициален въпрос:

Трябва ли понятието „omyl“ [„неоснователно“] в член 116, параграф 7 от Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 година за създаване на Митнически кодекс на Съюза да се тълкува в смисъл, че митническото задължение става отново изискуемо само ако възстановяването на митата е в резултат на непреднамерено действие на митническия орган, или по смисъла на разглежданата разпоредба това понятие може да се разбира и като

неправилна преценка на митническия орган относно тарифното класиране на стоките?

[...]

Мотиви

I. Предмет на спора

[1] Дружество Celní jednatelství Zelinka s.r.o. (наричано по-нататък „жалбоподателят“) внася в Европейския съюз електронни продукти марка AXIS, модел S20xx (наричани по-нататък „стоките“) за допускане под митнически режим свободно обращение. Първоначално жалбоподателят класира стоките в тарифен код 8521 90 00 90, за който се прилага митническа ставка от 8,7 %. След това Celní úřad pro hlavní město Prahu (Митническо бюро за град Прага, наричано по-нататък „митническото бюро Прага“) начислява на жалбоподателя мито, съответстващо на декларирания код на митническата номенклатура, в размер на 1 541 018 CZK.

[2] Впоследствие жалбоподателят подава молба до Митническо бюро Прага за промяна на тарифното класиране на стоките в подпозиция 8517 62 00 00 от Комбинираната номенклатура, която е с 0 % ставка на митото. Тази молба включва искане за възстановяване на митото. Към молбата си жалбоподателят прилага „обвързваща тарифна информация“ на Celní úřad pro Olomoucký kraj (митническо бюро за регион Оломоуц, наричано по-нататък „митническото бюро регион Оломоуц“ [...], което по искане на други лица класира подобни стоки в тарифен код 8517 62 00 00. Митническото бюро Прага уважава искането на жалбоподателя и му възстановява митото в размер на 1 541 018 CZK.

[3] На 8 юни 2021 г. Celní úřad pro Jihomoravský kraj (митническото бюро за регион Южна Моравия) започва последваща проверка на жалбоподателя с цел да провери тарифното класиране на стоките, декларирани в митническите декларации. При тази проверка се стига до извода, че по принцип стоките е трябвало да бъдат класирани в тарифен код 8521 90 00 90, в който са били класирани първоначално. Поради това на жалбоподателя е изпратен ревизионен акт за плащане общо на 1 541 018 CZK. Жалбоподателят обжалва ревизионния акт пред Generální ředitelství cel (Главна дирекция „Митници“), която уважава жалбата и в мотивите на решението си посочва, че положението трябва да бъде разрешено чрез събиране на митническото задължение съгласно член 116, параграф 7 от Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 г. за създаване на Митнически кодекс на Съюза (ОВ L 269, 2013 г., стр. 1) (наричан по-нататък „Митническият кодекс“), който допуска митническото задължение да стане отново изискуемо, когато възстановяването или опрощаването са разрешени неоснователно.

[4] На 17 март 2022 г. Митническо бюро Прага постановява девет решения, че митническото задължение в общ размер на 1 541 018 CZK става отново изискуемо, тъй като стига до извода, че в конкретния случай митото е било възстановено поради грешка на митническия орган, който неправилно е класирал стоките на жалбоподателя под тарифен код 8517 62 00 00, който съответства на митническа ставка от 0 %. Жалбоподателят обжалва тези решения пред Главна дирекция „Митници“, която с решение от 21 ноември 2022 г. отхвърля жалбата и оставя в сила решението на Митническо бюро Прага.

[5] Жалбоподателят подава жалба срещу решението на Главна дирекция „Митници“ до Městský soud v Praze (Градски съд Прага), който я отхвърля. Městský soud v Praze (Градски съд Прага) приема, че член 116, параграф 7 от Митническия кодекс е приложим към разглеждания случай, тъй като тази разпоредба е насочена към материалноправните пороци на решенията на митническите органи. Посочва, че в текста на Митническия кодекс на някои езици се използва думата „error“ (английски език) или „errore“ (испански език), която в юридическия език по-скоро има смисъл на „погрешно“, а не „неоснователно“. При превода на член 116, параграф 7 от Митническия кодекс на чешки език, по-широкото понятие „neorganěně“ [„неправилно“], тоест в нарушение на закона, е заменено с по-тясното понятие „omylem“ [„погрешно“], което изключва всякакъв умисъл. Така според Městský soud v Praze (Градски съд Прага) член 116, параграф 7 от Митническия кодекс се прилага в случаите, когато митническото задължение е било недължимо възстановено, какъвто е настоящият случай.

[6] Жалбоподателят подава касационна жалба до Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд) срещу решението на Městský soud v Praze (Градски съд Прага). Твърди, че понятието „omyl“ [„погрешно“], използвано в член 116, параграф 7 от Митническия кодекс, не се отнася до случаите на недължимо възстановяване на мита, а само до случаите на погрешно възстановяване. Целта на тази разпоредба била да се предотвратят положения, при които възстановяването или опрощаването на мита е резултат от непреднамерено действие на митническия орган, а не да се поправи положение, при което митническият орган неправилно е преценил съответните факти. Член 116, параграф 7 от Митническия кодекс трябвало да се тълкува ограничително. Ако единственото ограничение за прилагането му било тригодишният давностен срок по член 103 от Митническия кодекс, то при всяко възстановяване на мито заинтересованото лице би трябвало да изчака няколко години, за да е сигурно, че няма да трябва да плати отново възстановеното мито.

[7] В отговора си по жалбата Главна дирекция „Митници“ посочва, че член 116, параграф 7 от Митническия кодекс трябва да се тълкува с методи, различни от буквалното тълкуване, и следователно се прилага и в настоящия случай, когато възстановяването на митата се основава на грешка в

преценката на митническия орган при класирането на стоките под определен код от митническата номенклатура.

II. Приложимо право на ЕС

[8] Член 116, параграф 7 от Митническият кодекс на чешки език предвижда:

Jestliže celní orgány clo vrátí nebo prominou omylem a není-li původní celní dluh promlčen podle článku 103, původní celní dluh se obnoví. V takových případech je nutno jakýkoli úrok zaplacený podle odst. 5 druhého pododstavce nahradit. (на български език: *Когато митническите органи са разрешили неоснователно възстановяването или опрощаването, първоначалното митническо задължение става отново изискуемо, доколкото не е изтекъл срокът по член 103. В този случай лихвите, изплатени по силата на параграф 5, втора алинея, се възстановяват от лицето).*

[9] Параграф 7 е свързан с параграф 1, уреждащ възстановяването и опрощаването, който гласи следното:

Съгласно условията, предвидени в настоящия раздел, размерът на вносите или износните мита, се възстановява или опрощава на което и да е от следните основания:

- a) надвзети суми на вносни или износни мита;*
- б) дефектни стоки или стоки, които не съответстват на условията на договора;*
- в) грешка [на чешки език: „chyba“] на компетентните органи;*
- г) в интерес на справедливостта.*

Когато размерът на вносите или износните мита е заплатен и съответната митническа декларация се анулира съгласно член 174, този размер се възстановява.

[10] Член 79, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 450/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 година за създаване на Митнически кодекс на Общността (наричан по-нататък „Регламент № 450/2008“), който е бил в сила преди приемането на приложимия в случая Митнически кодекс, гласи: *Когато компетентният орган неоснователно [на чешки език: „omylem“] е разрешил възстановяването или опрощаването, първоначалното митническо задължение става отново изискуемо, доколкото не е изтекъл срокът по член 68).*

[11] Член 242 от Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета от 12 октомври 1992 година относно създаване на Митнически кодекс на Общността

(наричан по-нататък „Регламент 2913/92“) гласи: *Когато поради допуснати грешки [на чешки език: „neoprávněně“] митническото задължение е било опростено или размерът на съответните сборове е бил възстановен, първоначалното задължение става отново изискуемо. Лихвите, изплатени по силата на член 241, трябва да бъдат възстановени).*

III. Анализ на преюдициалния въпрос

[12] Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд) намира, че тълкуването на понятието „omyl“ (на български език „неоснователно“), използвано в текста на член 116, параграф 7 от Митническият кодекс на чешки език, е от значение за преценката на правилността на събирането на митническото задължение от митническите органи в случая на жалбоподателя. Тълкуването на това понятие обаче е спорно между страните. Според жалбоподателя митническото задължение може да стане отново изискуемо въз основа на тази разпоредба само когато връщането или опрощаването на митата е резултат от действие на митническия орган, при което липсва всякакъв умисъл. Според Главна дирекция „Митници“ и Městský soud v Praze (Градски съд Прага) митническото задължение може отново да стане изискуемо дори когато митото е било възстановено или опростено погрешно, т.е. поради грешка на митническите органи, изразяваща се в неправилно определяне на тарифното класиране на стоките под код от митническата номенклатура. Ако жалбоподателят е прав, митническото му задължение не би могло да стане отново изискуемо. Ако ответникът е прав, митническото задължение би могло да стане отново изискуемо при условие че са спазени останалите изисквания, и по-специално изискването за давността.

[13] От практиката на Съда на Европейския съюз („Съдът“) Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд) установява, че понятието „omyl“ [„неоснователно“] по смисъла на Митническият кодекс или на предходните регламенти на Съюза, уреждащи същия въпрос, не е дефинирано по никакъв начин. Въпреки че в някои решения Съдът е използвал термина „omyl“ (например в решения от 20 октомври 2005 г. Overland Footware, C-468/03, EU:C:2005:624, от 5 октомври 2006 г., ASM Lithography C-100/05, EU:C:2006:645, или от 15 юли 2010 г., DSV Road, C-234/09, EU:C:2010:435 [на български език: „грешка“, „погрешно“]), той не го е използвал пряко във връзка с действието на митническите органи, а във връзка с действието на вносителя на стоките. Съдът обаче не е дал пряко тълкуване на това понятие и по тези дела. В практиката на Съда по дела за данъци или мита не се съдържа определение на понятието „omyl“ за действие на компетентните органи.

[14] Сред сходните понятия в практиката на Съда например изразът „неверни или непълни данни“ трябва се тълкува в смисъл, че обхваща както фактическите грешки или пропуски, така и грешките при тълкуването на приложимото право (вж. решение от 16 октомври 2014 г., VAEX Varkens- en

Veehandel, C-387/13, EU:C:2014:2296, т. 50 и цитираната съдебна практика). В практиката на Съда понякога вместо понятието „omyl“ се използва понятието „chyba“ (на български език „грешка“), което обхваща не само фактическите грешки, но и непреднамерените пропуски, а също и всяка декларация, която е нарушила митническа разпоредба (вж. решение от 16 юли 2020 г., Pfeifer & Langen, C-97/19, EU:C:2020:574, т. 54). Тази съдебна практика обаче отново се отнася до грешка, допусната от вносителя на стоките, а не от митническите органи.

[15] Що се отнася до грешката на митническите органи, в решение от 18 октомври 2007 г., Agrover, C-173/06, EU:C:2007:612, Съдът посочва в точка 32, че естеството на грешката, извършена от компетентните митнически органи, „зависи от сложността или напротив, от достатъчно опростения характер на въпросната правна уредба и от периода от време, през който е била налице допуснатата от органите грешка“ (решение от 3 март 2005 г., Biegi Nahrungsmittel и Commonfood/Комисия, C-499/03 P, Rec, стр. I-1751, точки 47 и 48, както и посочената, по-горе съдебна практика). Съдът разглежда допълнително въпроса за грешката на митническите органи в решение от 10 декември 2015 г., Veloserviss, C-427/14, EU:C:2015:803, в което постановява, че единствено допуснатите грешки вследствие на активно действие на компетентните органи дават правото да не се извършва последващо събиране на мита. В такъв случай вносителят може да се позове на оправданите си правни очаквания и на добросъвестност по отношение на правилността на действията на митническите органи. Това решение обаче се отнася до прилагането на член 220, параграф 2, буква б) от Регламент 2913/92, а не на член 242 от него, който предвижда митническото задължение да стане отново изискуемо.

[16] Поради това Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд) намира, че предходната практика на Съда не дава отговор на въпроса как следва да се тълкува понятието „omyl“ по смисъла на член 116, параграф 7 от Митническият кодекс. Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд) се съгласява със становището на Главна дирекция „Митници“ и на Městský soud v Praze (Градски съд Прага), че митническото задължение по тази разпоредба може да стане отново изискуемо и когато грешката на митническия орган се състои в неправилна преценка на тарифното класиране на стоките по определен код от митническата номенклатура. Това несъмнено се е случило в настоящия случай, когато Митническа служба Прага е възстановила митническите сборове на жалбоподателя, тъй като е класирала стоките под грешен код на номенклатурата, който съответства на нулева ставка на митото, въз основа на обвързваща тарифна информация от Митническата служба на област Оломоуц, която впоследствие се е оказала невярна и е била опровергана и от Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/532 на Комисията от 22 април 2021 година относно класирането на някои стоки в Комбинираната номенклатура, с който се унифицира тарифното класиране на тези конкретни стоки в целия ЕС, като се поставят под тарифен код 8521 90 00, за който се прилага мито в размер на 8,7 %.

[17] Тълкуването на член 116, параграф 7 от Митническия кодекс от жалбоподателя, според което този член може да се приложи само когато митническият орган е възстановил митото напълно неволно, би довело до значително и необосновано ограничение на приложимостта на този член. В такъв случай митническите органи биха могли да съберат отново митническото задължение само ако например по невнимание са възстановили митото по сметка на грешен субект или са издали решение за възстановяване или опрощаване на митото на грешен субект. Според Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд) това не е било намерението на законодателя на ЕС. Въпреки че Регламент 450/2008, който предхожда действащия Митнически кодекс, също посочва, че митническото задължение става отново изискуемо при „omyl“ („грешка“, на български език „неоснователно“) на митническите органи при възстановяването или опрощаването на митата, от текста член 242 от Регламент 2913/92 на чешки език, който предхожда двата горепосочени регламента, ясно следва, че условието митническото задължение да стане отново изискуемо е неправомерно възстановяване на митата, т.е. възстановяване в противоречие със закона. Нито от Митническия кодекс, нито от други регламенти на Съюза, уреждащи тази материя, не става ясно, че законодателят на ЕС е възнамерявал да ограничи условието за нова изискуемост до случаите на възстановяване или опрощаване на мита, основани на неволни [на чешки език: „neoprávněně“] действия на митническите органи. Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд) обаче е убеден, че ако законодателят на ЕС беше затегнал това условие, той щеше да го направи.

[18] Освен това Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд) констатира, че текстът на член 116, параграф 7 от Митническия кодекс на някои езици не поставя условието митническото задължение да стане отново изискуемо в зависимост от неволна грешка на митническия орган, както е в текста на чешки език, а използва термини, по-близки до чешкото понятие „pochybení“ (неправомерно), което има по-широко значение. Такъв е например случаят в текста на Митническия кодекс на английски език, където се използва терминът „error“ („грешка“), който на юридически език е по-близко до чешкия термин „pochybení“ („неправомерно“) или „chyba“ („погрешно“). След това в текста на испански език е използван терминът „error“, на португалски език „erradamente“, а в текста на разпоредбата на френски език е използван терминът „ont accordé à tort“. В текста на тази разпоредба на немски език е посочен терминът „unrecht“, който е по-близко до чешкия термин „nesprávně“ („неправилно“), отколкото до „omylem“ („по погрешка“). От текстовете на тези езици според Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд) следва, че целта на член 116, параграф 7 от Митническия кодекс е митническото задължение да стане отново изискуемо в случаите, когато митническите органи не са процедурали правилно при връщането на митото, т.е. например са допуснали грешка при класирането на стоките по кода на митническата номенклатура, както е станало в настоящия случай.

[19] Текстът на член 116, параграф 7 от Митническият кодекс на чешки език обаче не е единственият, в който се използва термин, различен от термина „rochybení“ [„неправомерно“] или „chyba“ [„грешно“]. Текстът на тази разпоредба на словашки език използва термина „omylom“, който напълно съответства на чешкия термин „omyl“. В текста на тази разпоредба на полски език се използва терминът „omyłkowo“, докато в текста на член 116, параграф 1 от Митническият кодекс на полски език се използва различният термин „błąd“ за грешка на митническите органи, което оправдава възстановяването или опрощаването на мита. Следователно не може да се каже, че само текстът на чешки език се различава от текстовете на дадената разпоредба на другите езици.

[20] Съгласно съдебната практика на Съда текстовете на правните актове на ЕС на всички езици са еднакво обвързващи, поради което Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд) не би могъл да приеме, че в текстовете на член 116, параграф 7 от Митническият кодекс на някои езици се използва същият термин като в член 242 от Регламент 2913/92. Съдът вече е заявил в решението си от 6 октомври 1982 г., Cilfit и др., C-283/81, EU:C:1982:335, т. 18, че „законодателните актове на Общността са съставени на различни езици и всички версии на различни езици са еднакво задължителни“ (превод на Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд)). В решението си от 19 април 2007 г., Profisa, C-63/06, EU:C:2007:233, т. 13, Съдът обобщава тази съдебна практика, както следва: „Според постоянната съдебна практика необходимостта от единно прилагане и следователно от единно тълкуване на разпоредбите на общностното право изключва възможността в случай на съмнение текстът на дадена разпоредба да се разглежда отделно в една от неговите редакции, а напротив, изисква да се тълкува и прилага в светлината на текстовете на тази разпоредба на останалите официални езици“ (Решение от 12 ноември 1969 г. по дело Stauder/Ulm, 29/69, Rec, стр. 419, точка 3, Решение от 7 юли 1988 г. по дело Moksels, 55/87, Rec, стр. 3845, точка 15 и Решение от 2 април 1998 г. по дело EMU Tabac и др., C-296/95, Rec, стр. I-1605, точка 36). По подобен начин в решение от 13 септември 2018 г., Česká pojišťovna (C 287/17, EU:C:2018:707, т. 24, Съдът посочва: „Съгласно постоянната съдебна практика обаче формулировката, използвана в текста на правна разпоредба на Съюза на един от езиците, не може да служи като единствена основа за тълкуването на разпоредбата или в това отношение да ѝ се отдава предимство пред текстовете на останалите езици. Всъщност разпоредбите от правото на Съюза трябва да се тълкуват и прилагат по един и същ начин, като се вземат предвид текстовете на всички езици на Европейския съюз“. (решение от 6 юни 2018 г., Tarragó da Silveira, C-250/17, EU:C:2018:398, т. 20).

[21] Поради това Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд) не може да определи кой от термините, използвани в текстовете на член 116, параграф 7 от Митническият кодекс на различните езици, е правилният и дали в случая с текстовете на езиците, в които се използва терминът „omyl“ в тази разпоредба, не става въпрос само за неправилен превод. Nejvyšší

správní soud (Върховен административен съд) установява също така, че Съдът все още не е разгледал в практиката си значението на член 116, параграф 7 от Митническия кодекс или на членовете, уреждащи същия въпрос в предходни регламенти. Съдът все още не е дал тълкуване и на понятието „omyl“. Съгласно практиката на Съда национална юрисдикция, чиито решения не подлежат на обжалване съгласно националното право, каквато е и Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд), трябва да изпълни задължението си да сезира Съда с повдигнат пред нея въпрос относно тълкуването на правото на Съюза, освен ако не установи, че този въпрос е ирелевантен, разглежданата разпоредба от правото на Съюза вече е била предмет на тълкуване от Съда или правилното тълкуване на правото на Съюза е толкова очевидно, че не оставя място за каквото и да е основателно съмнение (вж. решение от 6 октомври 2021 г., *Conorzio Italian Management and Catania Multiservizi*, C-561/19, EU:C:2021:799 и цитираната по-ранна съдебна практика, и по-специално посоченото по-горе решение по дело *Cilfit* и др., C-283/81, EU:C:1982:335).

[22] В настоящия случай тълкуването на понятието „omyl“ („неоснователно“) по смисъла на член 116, параграф 7 от Митническия кодекс е от съществено значение, тъй като само въз основа на него Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд) може да прецени дали ако митническото задължение е станало отново изискуемо митническите органи са действали правилно. В съответствие с гореизложеното този въпрос не може да се счита за *acte éclairé*, а предвид неговата двусмисленост не може да се счита и за *acte clair*.

[...]